[ד"ה אם יש]

נה א ב מיי' פ"ע מהלכות אסורות הלי' ח' ו סמג לאוין קמח טור ש"ע י"ד סי' לב סעיף ב:

נו ג מיי' שם הלכה ח טור ש"ע שם סעיף ח:

כל הסריקין אסורין וסריקי ביתום מותרין התם הא אמר מר בר רב אשי איזורו מוכיח עליו: **מתני'** *טיפת חלב שנפלה על התחיכה אם יש בה בנותן טעם באותה תחיכה אסור [2]ניער את הקדרה אם יש בה בנותן טעם באותה קדרה אסור: **גמ'** אמר אביי טעמו ולא ממשו בעלמא דאורייתא דאי סלקא דעתך דרבנן מבשר בחלב מאי טעמא לא גמרינן דחדוש הוא אי חדוש הוא אף על גב דליכא נותן טעם נמי אמר ליה רבא *דרך בשול אסרה תורה אמר רב *כיון שנתן טעם בתחיכה תחיכה עצמה נעשית נבלה ואוסרת כל התחיכות כולן מפני שהן מינה אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא מבדי רב כמאן אמר לשמעתיה דרבי יהודה דאמר מין במינו לא בטיל לימא פליגא אדרבא *דאמר רבא קסבר רבי יהודה כל שהוא מין ומינו ודבר אחר סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו אמר ליה אי דנפל ברוטב רבה הכי נמי הכא במאי עסקינן דנפל ברוטב עבה ומאי קסבר אי קסבר אפשר לסוחטו מותר תחיכה אמאי נעשית נבלה אלא קסבר אפשר לסוחטו אסור דאיתמר רב ורבי חנינא ורבי יוחנן דאמרי אפשר לסוחטו אסור שמואל ורבי שמעון בר רבי וריש לקיש דאמרי אפשר לסוחטו מותר וסבר רב אפשר לסוחטו אסור והאיתמר כזית בשר [3]בשר שנפל לתוך יורה של חלב אמר רב [3]בשר אסור וחלב מותר ואי סלקא דעתך אפשר לסוחטו אסור חלב

[סנהדרין ד:]

נעיל דף ק:

מנחות כג: נעיל ק:

ר"מ מ"ז

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אמר רב וכו' בשאוסף תחיכה אסור לאסור כל הקדירה קאמר דכיון: (ב) ד"ה לימא וכו' כמי שאינו שאינו מועיל: (ב) תוס' ד"ה אפשר וכו' מותרת גם התחיכה:

רבינו גרשום

התם איזורו מוכיח עליו כלומר הא קא חזינן דלית ליה המיינה ומדהמיינה סנהא בביתיה דליתיה עליה ש"ם דלית ליה חלק אחר: טיפת חלב שנפלה על התחיכה כו' כלומר הקדירה של בשר היתה אצל האור והיתה מבשלת ונפלה טיפת חלב על התחיכה של בשר בקדירה: ש"מ טעמו ולא ממשו בעלמא. [דאורייתא] כגון ירק שנתבשל בה גיד הנשה ושאר איסורין כגון נבלה שבישלה עם בשר טהור דהוא בנותן טעם: מבשר בחלב מ"ט לא גמרינן דחדוש הוא. כלומר מאי חדושו דאי זה בפ"ע וזה בפ"ע מותר ואם נתבשל בשר בחלב אסור: דרך בישול אסרה תורה. כלומר ומהו דרך בישול הכל דבר שמתבשל בקדירה דרכו ליתן טעם והאי נמי לא אסרה תורה אלא דרך בישול: אמר רב כיון שנתן טעם באותה תחיכה כו' כלומר לא צריך ליתן טעם בכל הקדירה כולה. אלא כיון שנתן טעם בתחיכה אחת כו': כל מין ומינו ודבר אחר כו' כלומר מין ומינו זהו תחיכה שנפל עליה החלב ושאר תחיכות ודבר אחר זהו הרוסב. כלומר דכיון דחלב אינו נותן טעם אלא בתחיכה אחת ולא ברוטב הרוסב רבה עליו ומבטלו: הכא במאי עסקינן ברוטב עבה כלומר דדמי כבשר ואינו דומה כמי שאינו מינו: ומאי קסבר אשר לסוחטו כו' כלומר מאי קסבר רב אי קסבר אף על פי שנפלה חלב על התחיכה כיון שנסחטו מעט כשרותה מיהתה התחיכה דליכא לאיסורא בעינה אמאי תחיכה נעשית נבלה ואי סלקא דעתך אפשר לסוחטו אסור כלומר אע"פ שנסחטו

שיטה מקובצת

ה) לאסור את כל הקדירה קאמר דכיון דנאסרה התחיכה עצמה:

תחיכה. נאסרת כשהתחיכה כולה חוץ לרוטב חייבי כדתמרינן בפ' גיד הנשה (נעיל דף ק"ו:) ולכך משערינן באותה תחיכה לבטל הטיפה ולא בשאר תחיכות משום דחלב מפעפע על כל התחיכה ואין מפעפע מתחיכה לחבריתה אלא ע"י ניער וכמו כדתמרינן בגמ' לילמא לא ניער כלל אמאי כל התחיכות אסורות מיבלע בלע מפלט לא פליט: **מבשר** בחלב מ"ט לא גמרינן כו' • וא"ת הכא מאמע דנפקא ליה לאחיי טעם כעיקר מבשר בחלב ואילו בפ' עובדין (פסחים דף מד:) ובפ' ג' מינין (מזיר דף נז.) פליגי ר' עקיבא ורבנן למר נפקא ליה טעם כעיקר ממשרת ולמר מגישולי עובדי כוכבים ואחיי דאחיי בהיא סוגיא מאמע דידע להיא ברייתא וי"ל דאחיי קבלה מרבא שדחה לו וחזר בו: **דחדוש** הוא • פי' בקונטרס דאיכא מין היתר זה לבדו וזה לבדו וכשנתערבו נאסרין וטעם זה לא קאמר אלא עוברין (פסחים דף מד:) ובפ' ג' מינים (מזיר דף נז:) דהא כלאים נמי הכי הוו ומסיק דהייט חדושו דאי תרו ליה כוליה יומא בחלבא שרי אע"ג שנבלע החלב בבשר אע"פ שהוא טון לפי שהוא לגול והבשר שוהה בתוכו וכי בטיל ליה אסור: **אמר** רבא דרך בשול אסרה תורה • דיחויא בעלמא הוא דמהכא ליכא למילף אבל טעם כעיקר הוי דאורייתא כדפי' *(בקונטרס) פ' גיד הנשה (נעיל דף לח: ד"ה רבא): **דאמר** רבא קסבר רבי יהודה כו' • פי' בקונטרס דאמר רבא בפ' גיד הנשה (שם דף ק:) ואין לשון זה שם אבל בפ' הקומץ רבה (מנחות דף כג: ושם ד"ה אמר) איתיה גבי רבי יהודה אומר מנחת כהנים כמנחת כהן משיח כו' ומדרבא דאמר הכי בפ' גיד הנשה (נעיל דף ק:) אליבא דרב לא בעי לאקשויי הכא דרב אדרב דאיכא לטעוי כדמשני אביי התם כשקדם וסלקו אבל בהיא דהקומץ רבה (מנחות דף כג:) ליכא טעמא אחריתא לרבי יהודה אלא כמו שמפרש רבא ולהכי פריך שפיר מינה וא"ת אמאי לא פריך מדרבי יהודה גופיה דלקמן קאמר רבי יהודה בברייתא האי ליסנא גופיה דקאמר רב הכא אדרבא דמפרש טעמא דרבי יהודה וי"ל דלא שמיע ליה ברייתא כי היכי דלא שמיע ליה לרב דאי ידע ליה רב לא הוה ליה למימר אלא הלכה כרבי יהודה ואם לא ועוד י"ל דברייתא דרבי יהודה משמע שפיר דאין ברוטב שפיר לבטל התחיכה מדאמר רבנן עד שתהן טעם ברוטב ובתחיכות משמע דליכא ברוטב לחודיה כדי לבטל: **אפשר** לסוחטו מותר • פי' דיעבד אי נסחטו האיסור ונתבטל מותרת (ג) עם התחיכה שכבר נאסרת אבל לכתחלה אין מבטלין איסור כדפירש בקונטרס:

אמאי

כל הקדרה ה) דכיון דנאסרה התחיכה היא עצמה כולה נעשית איסור ואוסרת כל התחיכות כולן ואפילו יש בהן כדי לבטל התחיכה כולה נאסרות כולן: **מפני שהן מינה** • ורב סבר לה כרבי יהודה דאמר מין במינו לא בטיל: **לימא פליגא אדרבא דאמר** • בפ' גיד הנשה (נעיל דף ק:) קסבר רבי יהודה כל מין ומינו ודבר אחר שעם מינו כלומר מין דאיסור שנתערב עם מינו ובשאינו מינו דהיתר סלק את מינו דהיתר כמי (ג) שאינו מועיל לא לבטלו לאיסור דמין במינו לא בטיל ולא תוספת הוא עליו להיות שניהם איסור ולא יוכל מין האחר לרבות עליו ולבטלו אלא סלקהו כאילו אינו כאן וירבה שאינו מינו של היתר על האיסור ויבטלנו והכא נמי יש כאן רוטב שיוכל לבטל את כל התחיכה הנאסרת ואמאי אוסרת: **ברוטב עבה** • דק דק של בשר ושומן דטוליה מין בשר הוא: **ומאי קסבר** • רב באפשר לסוחטו באיסור שנבלע בהיתר ונתן בו טעם ואסרו וחזר ובטל ההיתר הזה עם היתר אחר שאפשר האיסור הנבלע בזה ליסחט ממנו וליחלק בהיתר האחרון ואין בו כשיעור לאסור את האחרון: **לי קסבר** • היתר גם הראשון מפני שנבלע האיסור ממנו ולכתחלה הוא דאסור אין מבטלין איסור לכתחלה ומיהו דיעבד שרי לאחול אף הראשון: **אמאי תחיכה נעשית נבלה** • הא אפשר היא ליסחט ממנה וליחלק לאחרים אלא קבלו ממנה כלום ואין לנו לאסור עד שיתן החלב טעם בכולן דליכא למימר אפשר ליסחט מזה ולבלע בזה שהרי כולן שוין בטעמו ואיזה תחיב ואיזה תחיב תאסור: **אלא קסבר** • משנאסרה התחיכה שוב אין לה היתר בסחיטה ואמטעינן אף ההיתר שכבר נעשה איסור להיות כאן שיעור גדול לאסור אחרים הרבה: **מותר** • אף הראשון שנאסר: **בשר אסור** • שנתן החלב טעם בו:

חלב

[1] ע"ב

פעמים שנמנית דאדם עצוי למטות מתיכותיו למנין חורמים שזימן: **אלא למ"ד אם שדרכו** · מיוחד למנין הוא דלא בטל כגון תבלין אבל דבר העצוי ליתן באומד אע"פ שנמנה לפעמים בטל אמאי לא בטלה: **מתיכה של נבלה** (ז) · ומכירה: **איסה אוסרת** · בפליטתה עד שיהא בה כדי ליתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות: **אוקי רב אמורא עליה** · העמיד מתורגמן לפניו לדרום ולהשמיע לרבים שלא ילמדו מרבה בר בר חנה: **כיון שנתנה טעם בחתיכה** · אחת שהיתה בגדה תמיד או שנתבשלה תחלה עמה קודם שיתן שאר החתיכות בקדרה ולא היה בזו שום באיסור ונתנה הנבלה טעם בה ואח"כ נתן שאר החתיכות בקדרה: **מתיכה** · שקבלה טעם הנבלה נעשית נבלה עלמה: **ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה** · וקא ס"ד מפני שהן מינה לא בטלו ואפילו יש בהן כדי ביטול שתיהן: **רב** · דאמר מפני שהן מינה כמאן דאמרה ר': **אפילו לא נתנה טעם** · בחתיכה שבנבלה לא בטלה עמי דהא נבלה גופה מינייהו היא ולא בטלה: **בשקדם וסלקו** · לאיסור וסלק רוטב קודם שיתן החתיכות בקדרה הלכך נתנה טעם בראשונה הרי זו חוזרת ואוסרתן ואי לאו במאי מיתסרי ואשמועינן דהתיכה עלמה נעשית נבלה לאסור חברותיה בפליטתה: אפילו אסורין למעוטי דבר שבמנין ולא איסורי הנאה אי עמי איסורי הנאה ולאו דבר שבמנין וי"ל דהתם לא קאמר אלא דלא אייתי בהו תנא דמהניתין דהתם ולאו משום דסבר דבטלי והא דקאמר למעוטי הייט למעוטי דלא חשיב להו וכה"ג יש ברים פ"ק דבכא קמא (דף ה:) דמנינא דמתניתין למעוטי דרבי חייא ודרבי חייא למעוטי דרבי אושעיא ולא משום דפליגי אבל קשה דכי פריך התם ואיתני עמי חתיכה נבלה אמאי לא משני דלא תני לה משום דכבר תנא ליה הכא במתניתין דדמשני התם אהא דפריך התם ואיתני עמי אגוזי פרך ורמוני באדן ומשני הא תנא התם הראוי לערלה וכו' וי"ל דהכי פריך התם ואיתני עמי חתיכת נבלה ולא משום דכבר תנא ליה הכא א"כ לא ליתני חתיכת בשר בחלב כיון דכבר אשמועינן הכא דחתיכת איסור לא בטלה משום דהוי דבר שבמנין ומשני דההוא תנא תרתי אית ליה ג) ולפירוש זה צריך לפרש דדבר שבמנין ולא איסור הנאה בטל לההוא תנא ולכך לא נקט אלא חתיכת בשר בחלב ופליג אתנא דהכא*: **התיכה** עלמה נעשית נבלה · פי' בקונטרס שנתבשלה תחילה עמה קודם שיתן שאר חתיכות בקדרה ולא היה בזו שום באיסור ונתנה הנבלה טעם בה ואח"כ נתן שאר החתיכות בקדרה חתיכה זו שקבלה טעם הנבלה חתיכה עלמה נעשית נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה וקשה לפירושו דא"כ גם הרוטב שהיה באותה שעה נאסר מתחלה ע"י טעם הנבלה ובסמוך משמע דמבטלינן לחתיכות ע"י רוטב דהוי שאינו מינו והלא רוטב עלמו נאסר מתחלה ונעשית נבלה ואוסר כל הרוטב שאחרי כן מפני שהוא מינו וילטרך שיהא שום בחתיכות שנתן אחרי כן לבטל הרוטב דמעיקרא אלא י"ל דמיירי כגון שיש חתיכה של היתר כולה חוץ לרוטב וחתיכה נבלה מונחת עליה חוץ לרוטב ונעשית חתיכה היתר נבלה לפי שבולעת טעם נבלה דאין שום לבטל הטעם ואחרי כן כשמגיע הקדרה אוסרת כל החתיכות מפני שהן מינה: **בשקדם** וסלקו · את האיסור וא"ת למה לי שחתיכה של היתר קבלה טעם מן הנבלה אפילו לא נתנה טעם עמי דהא במינה אוסרת בכל דהו ואומר ר"ת דהני דהיא גופה מיתסרא בכל שהוא מ"מ לא אמרינן שתעשה נבלה לאסור כל האחרות כיון שהיא עלמה לא נאסרה אלא ע"י כל שהוא ורבינו אפרים היה אומר מתוך כך דאפילו כי נתנה בה טעם אין ההיתר נעשה נבלה שילטרך שיש כנגד כל החתיכה אלא כנגד האיסור הבלוע הלכך לרב דאמר הכא דמין במינו לא בטיל כשחתיכת היתר קבלה טעם מן הנבלה חשיב האיסור כאילו הוא בעין ואוסרת כל החתיכות במשהו אבל כי לא נתנה הנבלה טעם בה לא היתה אוסרת החתיכות מפני שהם מינה שהרי אין לריך לבטל אלא האיסור לבד וכיון שלא נתנה טעם בחתיכה הוי האיסור כמאן דליתיה דלא הוי כאילו הוא בעין ולא אסר אלא חתיכה ראשונה שאין ההיתר נעשה איסור ולא אסר שאר חתיכות ודוקא גבי טפת חלב אמרינן לקמן בפרק כל הבשר (דף קחי) דחתיכה עלמה נעשית נבלה ולריך שיש כנגד כל החתיכה ולא סגי בביטול טיפה לחוד משום דכל חד וחד בחתיכה נפשיה שרי וכי איתנהו בהדי הדדי אסור הלכך הבשר עלמו נעשה איסור ולוקה אם אכל חצי זית מבשר וחצי זית מחלב ולכך לריך ברוטב שיש לבטל כל החתיכה שנפלה עליה טיפת חלב אבל חתיכת היתר שבלעה טעם נבלה ונאסרה וחזרה ונתנה טעם ברוטב אין לריך אלא שיש לבטל האיסור שנבלע בחתיכה ואין לריך שיעור שיש של אותה חתיכה וקשה לפירושו לרבא דמשני אפילו הימא לא קדש וסלקו מאי מהני ליה חתיכה של היתר שנאסרה מתחלה ונעשית נבלה והלא לעולם אין לריך ס' ברוטב אלא כדי לבטל חתיכה של נבלה לבדה ולא בעינן שיש לבטל שתי חתיכות של נבלה ושל היתר שנאסרה על ידה וי"ל כגון שנתמעטה הנבלה הרבה מכמו שהיתה קודם שנבלע טעמו בחתיכה של היתר והשתא לפי שנתנה טעם בשל היתר לריך ס' כנגד כל מה שהיתה מתחלה ואין שיעור ברוטב לבטלה אבל לא נתנה בה טעם אין לריך ס' אלא כנגד מה שנשאר בנבלה ויש שיעור ברוטב לבטלה ורב דאתא לפלוגי אדרבה בר בר חנה לא היה לריך רב לומר אלא חתיכה של נבלה אוסרת כל החתיכות מפני שהן מינה אלא לגב אורחיה אשמועינן דדוקא נתנה בה טעם נבלה אבל לא נתנה בה טעם נבלה לא ורבינו אפרים עליו השלום היה מביא ראיה מהא דאמר לעיל (דף לח:) ההוא כזיתא דתרבא דנפל לדיקולא דבשרא ודיקולא הוא סל מלא חתיכות של בשר ותחא ולא אמר שתעשה נבלה אותה חתיכה שנפל עליה כזית אלא ותאסור שאר חתיכות שאין בהן שיש כנגד כולה לפי שבאותה חתיכה עלמה לא היה בה כדי לבטל הכזית אלא משערינן הכזית בכל הבשר שבסל ואין משם ראיה כלל דדיקולא היינו קלחת וכדפירש הקונטרס וכדפירשו לעיל ואפילו אם נאמר דדיקולא הוא סל כמו דמשמע הכא ובכל דוכתא אין ראיה משם דממה נפשך אם אין אלא מפעפע מחתיכה לחתיכה כמו שפירשו לעיל א"כ אין אסור אלא החתיכה שנפלה עליה החלב והשאר מותרות ואם הוא מפעפע מחתיכה לחתיכה א"כ בדין הוא שכל החתיכות מכשיעות לבטל ולא אמרינן שתעשה נבלה אותה חתיכה שנפלה עליה אלא מאחר שסופו להתפשט בכל החתיכות מידי דהוה אטיפת חלב שנפלה על חתיכת בשר דאם אין כ"ע אומר אע"פ שקודם שתתפשט הטיפה כ"ע במקום נפילתה ולא אמרינן שיעשה אותה הבשר נבלה כיון דסוף הטיפה להתפשט בכל החתיכה מיהו לפי מה שפי' לעיל* בשם הרב רבי אלעזר ממי"ץ דבחתי חתיכה אין שייך לומר שתעשה נבלה אין ראיה מכם ואין ראיה לרבינו אפרים מהא דאמר (תרומות פ"ה משנה ו*) אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון ולא אמרינן שיעשה כל תרומה דיש לאלף בין דבר יבש לדבר הנאסר ע"י בליעה ולפירושו ניחא הא דאמר גבי יין נסך בסוף מסכת ע"ז (דף עב:) יין נסך שנפל לבור

דתיכה

*"בריה שאני: יכון חתיכה של נבלה [וכו'] :
*ותבטיל ברובא הניחא למאן דאמר *כל שדרכו לימנות שנינו אלא למ"ד את שדרכו לימנות שנינו מאי איכא למימר שאני חתיכה הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים וצריכא דאי אשמעינן גיד משום דבריה היא אבל חתיכה אימא לא ואי אשמעינן חתיכה הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים אבל גיד אימא לא צריכא דרש רבה בר בר חנה חתיכה של נבלה ושל דג טמא אינה אוסרת עד שתתן טעם ברוטב ובקיפה ובחתיכות אוקי רב אמורא עליה ודרש *כיון שנתן טעם בחתיכה חתיכה עצמה נעשת נבלה ואוסרת כל החתיכות כולן מפני שהן מינה אמר ליה רב ספרא לאביי מכדי רב כמאן אמרה לשמעתיה כרבי יהודה דאמר *מין במינו לא בטיל מאי אריא כי נתן טעם אפילו כי לא נתן טעם נמי אמר ליה הכא במאי עסקינן בשקדם וסלקו רבא אמר אפילו

גזירה שמא יקח מן הקבוע כיון שאין האיסור ניכר כדפרישית לעיל (דף לח.*) והדבר שאינו לא בריה ולא חתיכה הראויה להתכבד בטל ברוב ואפילו איסור מדרבנן ליכא כדמשמע הכא ומיהו שמא לאחר גברא היה אסור: **שאני** חתיכה הואיל וראויה להתכבד · וא"ת אם כן אמאי אמר בפרק הערל (יבמות פח:) דחתיכה של חטאת טמאה (ז) במאה של חטאות טהורות תעלה וכי תימא שאני חתיכה דנבלה דראויה להתכבד לפני אורחין עובדי כוכבי אבל של חטאת טמאה אסור בהנאה ב) דהא חתיכת בשר בחלב תנן בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עד·) דלא בטלה אע"ג דאסור בהנאה כדקאמר התם אים לומר דכל דבר הראוי להתכבד אם היה מתבטל חשיב ולא בטיל אבל בהערל (יבמות פח:) אפילו מתבטל בחטאות טהורות התם אינה ראויה אלא להכעיס ולא חשיבא דכהכעיס אין מחזיקין טובה זה לזה שכולן שוין דלכל בני אהרן תהיה אים כאחיו כתיב (ויקרא ז) אבל של חטאת בשל חולין קאמר התם דלא תעלה וא"ת דמשמע הכא דחתיכת נבלה לא בטלה ובפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עד·) משמע דבטלה דפריך

[כיצה נ:]

צא ב ג מיי' שם הלכה ס סמג שם טוש"ע י"ד סי' לג סעיף ג וסי' קא סעיף ח:

צב ד טוש"ע שם סי' לג סעיף ד וע"ש:

שיטה מקובצת

ז) חתיכה של נבלה ומנבלא הם"ד: ב) אבל של חטאת טמאה אסור בהנאה ליתא דהא חתיכת בשר בחלב: ג) ולפי זה צריך לפרש דדבר:

הגהות הב"ח

(ז) תוס' ד"ה שאני וכו' חטאה עמאה שנתעלכה במאה:

[לעיל לו: לקמן קיט·]

[נגמים עב.]

[לקמן קח.]

[לעיל לח: עב: לקמן קנ·]

יבמות פכ· זגמים עב: תנחות כב: כג:

[פי' הוס' פ"ז עד· ד"ה למעוטי]

ע"ל נב

רבינו גרשום

וליבטל נמי ניר בששים ויהיו כולן נידין מיתרין אע"ג שאין מכירו · בריה שאני כלומר דבר החשוב בפ"ע · הניחא לם"ד כל שדרכו לימנות שנינו כלומר דלא בטל שם איסורין בנפלבהיתיר' ונתערבו כיון שאין מכירו לפיכך כולן אסורין אלא לם"ד את שדרכו לימנות שנינו דבר החשוב כגון ביצה סמאה וכגון רמונים והמוחנו אם נמצאו טומאת אוכלין ונתערבו עם טהורין לא בטלי וכולן אסורין אבל התיכה של נבלה דאין דרכה לימנות בטלה מאי איכא למימר: שאני חתיכה דואיל וראויה כו' כלומר דדבר חשוב הוא: וצריכא דאי אשמעינן גידי כלומר דלא בטיל: למה לי נותן טעם כלומר הכי סבר רב דאמר אפילו לא נותן טעם אלא בחתיכה אחת חתיכה עצמה נעשית נבלה (וע"כ) בשאין מכירו עסיק' ואי בשאין מכירו למה נותן טעם אפילו לא נתן טעם נמי האסרינן כולן אסורות: הכא במאי עסיקינן בשהכירו וקדם וסילקו כלומר רב דאמר בנותן טעם לא אסר בשאין מכירו דאי בשאין מכירו אפילו לא נתן טעם נמי אלא הכא במאי עסיקינן בשהכירו וקדם וסילקו לפי' אינו אסור עד שיתן טעם בחתיכה ואותה חתיכה אוסרת שאר חתיכות: רבא אסר אפילו

[ריף מ· מ"ש לו: אפילו]

[ונתמוכה יכי]

(ה) ומשערים ההיתר והאיסור כמו שבא לפנינו
(ד) ז אע"פ שהי' בהיתר יותר מתחילה (ו) ונתמעט
בבישולו ונבלע בקדרה (ה) י והני מילי במין
בשאינו מינו (ו) אבל אם הוא מין במינו י משערין
גם בטה (ז) שבלעה הקדרה ועומד בדופני הקדרה
ומשערים זה באומר יפה ורואין אותו כאילו הוא
בעין אבל מה שבלה ואבד מחמת האור אינו
מצטרף שזה כלה לגמרי:

ה (ז) ז (ג) מ אין מבטלין איסור (ח) (ד) לכתחלה
ח (ו) ואפילו נפל לתוך היתר שאין בו שיעור
לבטלו אין מוסיפין עליו היתר' כדי לבטלו (ז) (ט) עבר
וביטלו או שריבה עליו (ח) ט י אם בשוגג מותר

(ה) ז אע"פ שהיה בהיתר יותר מתחילה ונתמעט בבשולו ונבלע בקדרה. אפילו כשי אין משערים אלא כמו שבא לפנינו גם באיסור כיון יותר ונתמעט ונבלע בקדרה עכ"ל הטור וזהו מדברי רש"י והרא"ש וכתב מהרש"ל פ"ה סי' ל"ד וז"ל וגראה בעיני פי' כיצא שראינו בכל האיסור כו' אין לבטל קדרה כי אין לעמוד על טורם הדבר ולא יודע כמה בלעה הקדרה וכמה פעמים יבא לקלקל מזה אלא לעולם משערין כמו שבא לפנינו ורש"י לא פסק כשי אלא מדינא אבל מ"מ שיקר הדבר אלא לפנר אלא כמו שבא לפנינו כן הוא הדרך ככון לכתחילה ע"כ: ז אין מבטלין איסור לכתחילה. כתב הרשב"ם בהה"ל בית ד' ריש שער ג' והר"ן פ"ה דסיימו מדרבנן לדעת הרוב אבל לדעת הראב"ד אסור מדאורייתא מיכו בדיעבד גם דעת הראב"ד כמ"ש המחבר וכמ"ש הרשב"ם והר"ן על שמו ע"ש ומדברי הרב ר' מנחם עזריה בחשובה סי' כ"ז מבואר בסוכר כמ"ד דסיימו מדרבנן: ח ואפילו נפל כו'. כלומר אלא אפילו נפל לתוך היתר שיעור לערב איסור בשיעור לבטלו דאסור אלא אפילו נפל לתוך היתר יותר כו': ט אם בשוגג מותר. וסיימו דוקא בשאר איסורים לדעת הטו"ז

(ה) ומשערים ההיתר והאיסור כמו שבא לפנינו. מיגו. מדברי הב"י נראה דהרשב"א מיירי בלא ראינו איסות האיסור בתחלה ומש"ה בבשא"ם אסר דאפשרינן דגם האיסור היה גדול ונתמעט ואעפ"כ מב"ם מקילין כ"ג כדעת הט"ז והש"ך ואולם נ"ל לדעתי הקלישה ללמוד מדברי הרשב"א בתחלה גם מב"ם אסור אלא דאם ראינו האיסור בתחלה וזיה ס' והתיתר נתמעט הרבה והאיסור לא נתמעט כ"כ דמב"ם ששרי' הבלע באופר יפה ומסייע לבטל ובבשא"ם אסר כיון דעתה אין בו ס' ולפ"ז יפה ב' הטור וא"א הרא"ש ז"ל דלק דלהרא"ש גם בבשא"ם מותר היכא דראינו האיסור בתחלה וזיה ס' ומסולק קושית הפ"י כנלע"ד: (ש"ך סק"ו) אסור מדאורייתא. וגם אם בשאר בשונג דלהרא"ש בדאורייתא קנסי שונג אסר מזיד ואינו מותר אלא דכבר נתבטל ברוב

(ד) אע"פ שהיה בהיתר יותר כו'. הרשב"ם בחידושיו והר"ן כתבו דלאו כלום הוא דאפילו אם לא ראינו האיסור בתחלה ומ"מ אם לא ראינו האיסור בשעת נפילתו הר' תניא מידי דראינו האיסור בשעת נפילתו והוא עכשיו. כמו שהיה ולא נתמעט הארר ל"כ מצטרף ולא"ג דמה הרשב"א ומשמע מדבריו דבבר"ג אף מה שבלה ואבד מחמת האור ל"כ מצטרף ולא"ג דמה לו מה שהיה בתחלה עכשיו נתמעט ותוחר האיסור ואיסור וכמ"ש (שם) ובחל עכשו אסר דאי נפל כו' וכ"ם מדברי הרשב"ם שכתב בכמה שבלעה הקדירה ותוחר בתחלה כו' ומשערין כו' כמ"ש בש"ע. וראיה מ"ש בכמ"ה דתרומות כשם שנתחו בשם שנתחו ותחלין כך כו' משמע הא לא פיתתה התרומה אסור ובתב עוד דיש לישנא קמא בקדירה עצמה ר"ל בכמה שהוא עכשיו בקדירה ולא בכמה שבלע הקדירה ולישנא בתרא אף בכמה שבלעה ופסקו לישנא בתרא דבר בר רב אשי צלח א' סל מחתיה ולא הקשו עליו אלא אפר

מימרא

ביאור הגר"א

(ד) ומשערין ההיתר כו'. וה"ם כו'. ע"ש ר"ה בתוס' כו' ותיקר הדבר כו' ור"ל אם לא ראינו האיסור בשעת נפילתו הר' תניא מידי דראינו האיסור בשעת נפילתו והוא עכשיו. כמו שהיה ולא נתמעט הארר ל"כ מצטרף ולא"ג דמה הרשב"א ומשמע מדבריו דבבר"ג אף מה שבלע מחמת האור ל"כ מצטרף ולא"ג דמה לו מה שהיה בתחלה עכשיו נתמעט ותוחר האיסור ואיסור וכמ"ש (שם) ובחל עכשו אסר דאי נפל כו' וכ"ם מדברי הרשב"ם שכתב בכמה שבלע הקדירה ותוחר בתחלה כו' ומשערין כו' כמ"ש בש"ע. וראיה מ"ש בכמ"ה דתרומות כשם שנתחו בשם שנתחו ותחלין כך כו' משמע הא לא פיתתה התרומה אסור ובתב עוד ד"ם ולישנא קמא בקדירה עצמה ר"ל בכמה שהוא עכשיו בקדירה ולא בכמה שבלע הקדירה ולישנא בתרא אף בכמה שבלעה ופסקו לישנא בתרא דבר בר רב אשי צלח א' סל מחתיה ולא הקשו עליו אלא אפר

חידושי רע"ק

(פי' נ"ם סעיף ד') והיתר בטין בשאינו. מיגו. מדברי הב"י נראה דהרשב"א מיירי בלא ראינו איסות האיסור בתחלה ומש"ה בבשא"ם אסר דאפשרינן דגם האיסור היה גדול ונתמעט ואעפ"כ מב"ם מקילין כ"ג כדעת הט"ז והש"ך ואולם נ"ל לדעתי הקלישה ללמוד מדברי הרשב"א בתחלה גם מב"ם אסור אלא דאם ראינו האיסור בתחלה וזיה ס' והתיתר נתמעט הרבה והאיסור לא נתמעט כ"כ דמב"ם ששרי' הבלע באופר יפה ומסייע לבטל ובבשא"ם אסר כיון דעתה אין בו ס' ולפ"ז יפה ב' הטור וא"א הרא"ש ז"ל דלק דלהרא"ש גם בבשא"ם מותר היכא דראינו האיסור בתחלה וזיה ס' ומסולק קושית הפ"י כנלע"ד: (ש"ך סק"ו) אסור מדאורייתא. וגם אם בשאר בשונג דלהרא"ש בדאורייתא קנסי שונג אסר מזיד ואינו מותר אלא דכבר נתבטל ברוב

(ד) ומשערין ההיתר כו'. ומ"ל אם לא ראינו האיסור בשעת נפילתו הר' תניא מידי דראינו האיסור בשעת נפילתו והוא עכשיו. כמו שהיה ולא נתמעט הארר ל"כ מצטרף ולא"ג דמה הרשב"א ומשמע מדבריו דבבר"ג אף מה שבלע מחמת האור ל"כ מצטרף ולא"ג דמה לו מה שהיה בתחלה עכשיו נתמעט ותוחר האיסור ואיסור וכמ"ש (שם) ובחל עכשו אסר דאי נפל כו' וכ"ם מדברי הרשב"ם שכתב בכמה שבלע הקדירה ותוחר בתחלה כו' ומשערין כו' כמ"ש בש"ע. וראיה מ"ש בכמ"ה דתרומות כשם שנתחו בשם שנתחו ותחלין כך כו' משמע הא לא פיתתה התרומה אסור ובתב עוד ד"ם ולישנא קמא בקדירה עצמה ר"ל בכמה שהוא עכשיו בקדירה ולא בכמה שבלע הקדירה ולישנא בתרא אף בכמה שבלעה ופסקו לישנא בתרא דבר בר רב אשי צלח א' סל מחתיה ולא הקשו עליו אלא אפר

יד אפרים

(סימן צ"ם בש"ע סעיף ה') אין מבטלין. עיין כס"מ וכ' כשלמה יפה"ר מ"ב פי' ק"ל שם רוצה לאסור איסור פוסכת פנוסכדי ביטול לערבו כאיסור נ"כ הוא כבל נבטל בכל דאין מבטלין איסור לכתחלה וכזה מיוסב קושית הש"ך סי' נ"ם נבי כלי מדינה לבטלה כנבילו כאסר מ"ם ונתמה לין זה מסשיק לייסב קושית הש"ך לפי מה דק"ל דאין מבטלין הוא דוקא ואם נתלוייהם קיימין. ותמהם נוף הדין שבתב שם בכלל אין מבטלין נ"ם לענ"ל דאפילו לכתחלה ודעמים דאין מבטלין הוא לתלוייהם ומקור הדין מבטלין דף נ"ם בגמרא דוקא בשלא ובלם דהיינו דוקא לענין ביטול אבל אם אסור לכתחלה אסור מבא"ה כשנשבר בגוס ונלא אפשר בשבתו לבטלו אפילו מתנו לפי אפילו אם אינו מבטלו לכתחלה אינו כמבטלו אינו כמבטלו בכל מקום אינו מבטלו אינו כמבטלו אינו כמבטלו אינו כמ

ונתפלטו דכשבלו לפיכמו לאו דומיה פלוטים וכרי כשבא לבטל עצמו אם הוא מותרת ממילא דכבר נתרבה לו נתפלט דבר המבוד ואם נתן ולא אמר מידי אלו מתירין לו דאפשר דבשעה שנפל שם האיסור היה כך ולא נתרבה אלא דאיסו דגלי לן שנתרבה אח"כ וע"כ ודאי מהימון בזה דשוגג היה דלי בעי שתיק ממא"כ בהכיא דסי' ק"ו כשבא

(ט) ואם במזיד י' אסור [ח] יא למבטל עצמו אם הוא שלו (י) יא [ט] יב וכן למי שנתבטל (ו) (ה) בשבילו

(ט) ואם במזיד. אסור. כסו מבשל בשבת לר"י דקי"ל בוותיה ושניהם משום קנאה כמ"ש בנמין שם נ"ב ורמי דר"י אדר"י דתניא הבבשל כי לא קנים כו' ושם ורמי דר"י אדר"י בדרבנן כו': [ט] וכן למי כו'. כמ"ש בס"ג די"ם (כ"ם ל') הבא בשביל ישראל זה כו' ובב"ם צ' ב' שלח להו הערמה כו' משיבא בנו גדול כו': ואסורים

ביאור הגר"א

מתני' וירושלמי הנ"ל נמס דנמין נ"ד ב' וכר' יוסי דהלכה כמותו מחבריו כמ"ש בס"ד דעירובין (מ"ר כ') : [ח] לבבל כו'. כמו מבשל בשבת לר"י דקי"ל בוותיה ושניהם משום קנאה כמ"ש בנמין שם נ"ב ורמי דר"י אדר"י דתניא הבבשל כי לא קנים כו' ושם ורמי דר"י אדר"י בדרבנן כו': [ט] וכן למי כו'. כמ"ש בס"ג די"ם (כ"ם ל') הבא בשביל ישראל זה כו' ובב"ם צ' ב' שלח להו הערמה כו' משיבא בנו גדול כו' :

באר היטב

(י) בשבילו. דאי שרית למי שנתבטל בשבילו חיישינן דלמא אחי למימר לעובד כוכבים לו לעבד שיבטלנו הלך קנסין ליה אבל אם לא היה שלו וגם לא נתכוון לבטל בשביל עצמו שרי לדידיה דלא אהני מעשיו הרעים ב"י וכתב רש"ל ודוקא שידע זה שנתבטל עבורו ויתא ליה אפילו לא נזה אותו לבטלו אבל אם לא ידע ממנו שרי ליה דהרי הוא כשוגג ובמקום דאסור לו אסור גם לגבי ביטו וכתב הש"ז דאם עשה בדין ומכר אסור לכל האיסור מקרי שוגג ורחיה משבח דברי אסור אהדדי דבסי' ק' ס' דוקא אם נפל אבל אפילו הוא שוגג קנסין כו' ולכן כתב לא קנסין ואחמ"ו דיש בכבל גדול כשאם בס"ב אם כפילו הוא לא מהני דאל"כ מה פטרו אלו אמרו דבר אסור ג"כ דאם כפיל מהני כאיר שייך לומר דבר אסור ג"כ אלא דבקנס אמנים סיס אף בפסיל וא"כ כיון דעיקר הפ גזירה אלא לבטל עיקר גזירה סיס אלא לבטל איסור

יד אפרים

לסיפון : כתב בנ"ב מ"ם סי' מ"ס דאף לשיטת כתוס' דאין מבטלין איסור לכתחלה הוא דבכנן. היינו כשמעבר מתיקת איסור ומוציאה ואין מתבטל רק בשעה שרי מדאוריתא דומיא דזרוע בשלה משל"כ לבטל יבש כיבש וטוא כשלר בשין אף מדאוריי' אסור שהרי אם יהיה מניחות לבטיר האיסור לא היה בטל ועתה הרי הוא מבטלו כו' מ"ם ומ"ש נראה דאיסור דרבנן לא"ד מבטלין אז ומאן דסבר אין מבטלין ושרי במקילים קלים איסורא אפי' בכ"ב ר"ל ודוקא בשל ומכר כש"ל ודוקא שידע זה שנתבטל עבורו ויתא ליה אפילו לא נזה אותו לבטלו אבל אם לא ידע ממנו שרי ליה דהרי הוא כשוגג ובמקום דאסור לו אסור גם לגבי ביטו וכתב הש"ז דאם עשה בדין ומכר אסור לכל האיסור מקרי שוגג ורחיה משבח דברי אסור אהדדי דבסי' ק' ס' דוקא אם נפל אבל אפילו הוא שוגג קנסין כו' ולכן כתב לא קנסין ואחמ"ו דיש בכבל גדול כשאם בס"ב אם כפילו הוא לא מהני דאל"כ מה פטרו אלו אמרו דבר אסור ג"כ דאם כפיל מהני כאיר שייך לומר דבר אסור ג"כ דאם כפיל מהני כאיר שייך גזירה סיס אלא לבטל איסור

חידושי בית מאיר

כנוה: (סעיף ה' בס"ז סק"ם) נ"ב וז"ל מ"ל פס"ו מכ' מ"א ועיין כמ"ם הכלכות תרומות דין מ"ח אבל אם ידע ובנג אמותר לתרום מן כעמת על הטבור הרי הוא כמוד ונראה שדין זה סותר למ"ם. סוס

גליון מהרש"א

פ"ק י"א בס"ז ומיגון קפ"ח בש"ך סק"ב ומי' נ"ב ס"ק י"א : (ס"ע סעיף ס') ואם במזיד אסור . ומכ' שעכ"מ כ"ל מ"ח סק' ע"ד תוס' שמתירין לבטל איסור מס"ח מהא דמולין (ק"מ) ולא זכר חילוק הנ"ל . וכן י"ל (דף קט"ו) נגי אלוה הון . ולכאורה גם לכ"ע קשה דהא קי"ל דאם אינו מבטלין לבל כ"ש שרי (וכ"מ בפי"ח דתרומות אך בפר"ח כתו"ח מ' מע"ש) אוסר לכתחלה אף בכיטול דרבנן . ולכאורה קשה מזרוע בשלה בשל ומכר אם אינו מבטלין לבל כ"ש שרי לומר לי קרא כל דאור עיבורים תהלו לרבות המבטלות דמותרת דמסברא ודאינא דלא אמרה תורה אלא לבטלו אבל אם לא אמרינן אין מבטלין איסור לכתחילה דבין אמרינן אמרה תורה אלא לבטלו אבל אם לא אמרינן אין מבטלין איסור לכתחילה דבין אמרינן אמרה תורה אלא לבטלו ועוד י"ל דאם כתו"מ ס"ע מעשה דמעות לאו דוקא לבטלה

קנסינן ליה כ"י: **יב** ואסורים למברו לישראל. דלמ"ג דהאיסור עצמו היה מותר בהנאה מ"מ היה אסור באכילה ועתה היה נהנה בהוספת זה להתיר לא באכילה הלכך צריך ליתנו לאחר בתנאם עכ"ל או"ה שם ולי נראה דדוקא כשהישראל לוקח ביוקר מהעובדי כוכבים אסור דאי לאו הכי אין טעם לאסרו למכור לישראל דהא לא אהני מעשיו הרעים כל"ל ואולי מ"ש צריך ליתנו לאחר בתנאם הוא לאו דוקא: **יג** למ"ד שאין אומרים בו חנ"נ. וקי"ל הכי בשאר איסורים בהפסד מרובה וכדלעיל סי' ל"ב ס"ד בהג"ה: **יד** אבל חתיכה שבלעה איסור כו' דהא אמרי' חנ"נ.

יב [יא] *) (ותוספות (יא) למברו גם כן לישראל אחר שלא יהנו ממה שנתבטל) (תרוץ כלל כ"ד) **ולשאר כל אדם מותר:**

הגה [יא] ודוקא שנתערב יבש ביבש או אפילו לא בלא **יג** למאן דאמר אין אומרים בו חתיכה נעשית נבלה כדלעיל סי' ל"ב **יד** אבל חתיכה שבלעה איסור לא מהני שנתוסף אחר כך להיתר דהא אמרינן ביה חתיכה נעשית (יב) נבילה (רשב"א סי' ל"ה ועי' ס"ק י"ד) **טוז** [יב] ויש אומרים דאפילו במקום דלא אמרינן חתיכה נעשית נבילה לא מהני להיתר לבטל אלא אם נתוסף קודם שנודע התערובת

ג"כ דהיינו דוקא שידע שעדיין לא נפלו אלא אם כן נתבטל אותו ונימא ליה אפילו לא נפל אותו לבטלו אבל אם לא ידע ממנו אני ליה דהכי הוא כשנגע ובמקום האסור לו אסור גם כן לבני ביתו כן

חדושי רע"ק

לפי שירצה לקנות הרי הוא כמו שנעשה בשבילו בחודש ואמנו לכולם תשו' הריב"ש סי' תצ"ה ונשמע מזה דאף מי שנתבטל עבורו לא ידע מזה ודלא כש"ו (סק"י): (ש"ך סק"ו) **ואולי** גם הרב חדר בו. לענ"ד לית בזה סברא דבודאי כן הוא דהרב חדר בו דהא לעיל (סי' ע"ג ס"ו) נמצא כבר בעוף וכו' וכתב עלה בהג"ה ולכן אם הכבד שלם ודבוק בעוף נעשה העוף ח"נ ובעיא ס' משאר דברים נגד העוף והא נמצא ודאי משמע

באר

מלאכה בזה אף על גב שידע שהיום שבת מקרי שוגג ס"ג דכולהיה וכן איתא מפורש בתוספות בכתובות דף כ"ג ד"ה סבר וכו': (יא) למברו. כתב הש"ך וגרסא דדוקא כשישראל לוקח ביוקר מעובד כוכבים הוא לאסור דאל"ה אין טעם לאסרו למכור לישראל הא לא מהני מעשיו הרעים: (יב) נבלה. כ' הש"ך לכאורה קשיא מה ענין זה לחנ"נ דאפי' למ"ד דלא אמרי' חנ"נ בשאר איסורי מ"מ חתיכה שבלעה איסור ונתוסף עליה היתר אח"כ החתיכה עצמה נשארה

בשביטות דהין לך שוגג גדול מזה. ודלא כש"מ הח"מ בהה"ש דהוי מזיד וכן כתוס' דעיבורין (כ"ט) מוכח דהוי שוגג ולא מזיד ס"ל דהבשר מ"ל לרב מין בשינו בשבתו ואו אפילו בלא מעבה אוסר הכל אבל לדינן דמינו כס"ל אל"כ בלא בטול מיד הכל יחד לא סייר הכ"ל ודו"ק: (ס"ק ס"ו) וי"א כו'. פעלינו לא מליגי וי"ל דשם הוי איסור מתחת עצמו דהחלב עצמו נעשה איסור מבשר"ל בשאר איסור' דרק הנלוט אסור והיתר לא אסור כי מעשם וכזה בלא נודע ל"ה דכ"ג

פרי חדש

וכמה פעמים יבוא קלקול מזה אלא לעולם מבערין כמו שנת לפנינו ואם"ש אחרונים מעיקר' דינא דגמרא דאמי לאוכלות כך אם לא בשעת בהתר: (בש"ע סעיף ה' בהגה"ה) **ואסורים** למברו גם כן לישראל אחר שלא יהנו ממה שנתבטל. דלפ"ע נד

מטה יהונתן

לבתחלה אבל בא דאסור לאכול אינו אלא מעשה קנס בכה"ג לא קנסינן שוגג אלו מזיד דנזכינן שוגג כו' אמרי' אבל קנסי' שוגג אלו מזיד לא אמרי' ומי"ל בשלמא התם שפיר קנסינן דשוגג אלו מזיד משום דכל עצמו נעשל מ' מכן ליס דמותר מבוס דאמרינן דבסיתר בא נפל אל"ש שבוא נגד הבכנא דבל"ל מן סרוב נפל דבלא יש בהיתר בתר אלפים אעפ"כ אחו"ל דאלינן איסור נפל ליס ובסיתר בתר וכ"ו בנפל מעצמו אבל בטילו בוא קנסינן שוגג דשם אמרו ואם אמרו דמלן ייתר דאיסור נפל אבל במבטל האיסור שבבלא נופנת דמותר דהא אין האיסור מונגא רק דקנסינן ליס משום דתקנו שלא לבטל איסור לבתחלה אעפ"ש שבוא מותר עכשיו שהי' האיסור אינו מונגא וכ"ז במזיד אבל שוגג אינ' דלא קנסינן דהא אין הטעם האיסור נרגש כלל ודו"ק. ומ"ש הטי"ז דאם אי' אם בוא לאיסור בטיל בדרוב דאלינן לא"ד קנסינן שוגג אלו מזיד דבכה"ג לכ"ע לא קנסינן כ"ל דמעוגר מוכח דלא עדיף משוגג דבמזיד דאפ"ל סמוכה לאקור אם נתבבס אח"כ דאם לא נודע לאיס ביס איסור מותר דהא קי"ל כל האיסורים שבבוטה אם ריבה עליהן בשוגג מותר דלא קנסינן אם כן מבטל דאפ"ד מעשוגג והא דכתב וכ"מ מדברי תוס' ס"ל דנבלה הויס מפרס הא דכתבו תוס' ושאת בוא שוגג כו' הוא מו' אחר והיינו אפילו לא"ד בטיל במזיד כיון דסבור אחותר לבטל הוי בשוגג ואין מקום לדברי הט"ז כלל ודו"ק: (שם בהגה"ה) **ודקא** שנתערב יבש ביבש או אפילו לא בלא. והא דסתם הש"ע ולא מחלק בין בכ"ש (שאר אסורים דבכ"ח וודאי אחי' לא אין טעם לאסרו למכור לישראל הא לא מהני מעשיו הרעים: (יב) נבלה. כ' הש"ך לכאורה קשיא מה ענין זה לחנ"נ דאפי' למ"ד דלא אמרי' חנ"נ בשאר איסורי מ"מ חתיכה שבלעה איסור ונתוסף עליה היתר אח"כ החתיכה עצמה נשארה

חדושי בית מאיר

תוס' וי"ע עכ"ל: (בש"ך ס"ק י"ו) **דאע"ג** דנעשה פעם א' נבילה כו'. כ"כ ומה דקשה ע"ז מאיסור דבוק בכבר

ומ"מ כיון שעתה יש ס' שרי אף אלא אלא היה ס' בתחלה דהיתר בהיתר לא ל"ג נם מבטל איסור לכתחל' ליכא כיון שאין דעתו לגרות בו מלבלי אלא כלל ויי"ם אל ח"ו אם יזוג שיש בו ס' לבטלו אפ"ם שרי דהוה דיעבד ואם אינם אם רוב לו מהלה מעכבין לאסור הי"ם שם במקומות שרגילין בהן אבל אם הרוב אין מעכבין לו אסור לקנות מפם בבתיהם דהוי קבוע אבל אם שהתנוני קונה מהם ומוליכין לאכור במקום קביעות מותר מעשם כל דברים כו' ע"ש:

צבי לצדיק

בחיאור דהבנן פ"מ בקנס שרי: (בש"ך ס"ק י"ד) **אבל** כו'. **אף** בלא בלח חנ"ג י"ל דבתם ס"ל לרב מין בחיאור בתבנו ולו אפילו בלח אוסר הכל אבל לדינן דמינו כס"ל אל"כ בלח שבנגל מיד הכל יחד לא סייר הכ"ל ודו"ק: (ס"ק ס"ו) **וי"א** כו'. פעלינו לא מליגי וי"ל דשם הוי איסור מתחת עצמו דהחלב עצמו נעשה איסור מבשר"ל בשאר איסור' דרק הנלוט אסור והיתר לא אסור כי מעשם וכזה בלא נודע ל"ה דכ"ג

מטה יהונתן

לבתחלה אבל בא דאסור לאכול אינו אלא מעשה קנס בכה"ג לא קנסינן שוגג אלו מזיד דנזכינן שוגג כו' אמרי' אבל קנסי' שוגג אלו מזיד לא אמרי' ומי"ל בשלמא התם שפיר קנסינן דשוגג אלו מזיד משום דכל עצמו נעשל מ' מכן ליס דמותר מבוס דאמרינן דבסיתר בא נפל אל"ש שבוא נגד הבכנא דבל"ל מן סרוב נפל דבלא יש בהיתר בתר אלפים אעפ"כ אחו"ל דאלינן איסור נפל ליס ובסיתר בתר וכ"ו בנפל מעצמו אבל בטילו בוא קנסינן שוגג דשם אמרו ואם אמרו דמלן ייתר דאיסור בנפל בבל במבטל האיסור דבבלא נופנת דמותר דהא אין האיסור מונגא רק דקנסינן ליס משום דתקנו שלא לבטל איסור לבתחלה אעפ"ש שבוא מותר עכשיו שהי' האיסור אינו מונגא וכ"ז במזיד אבל שוגג אל"ל דלא קנסינן דהא אין הטעם האיסור נרגש כלל ודו"ק. ומ"ש הטי"ז דאם אי' אם בוא לאיסור בטיל בדרוב דאלינן לא"ד קנסינן שוגג אלו מזיד דבכה"ג לכ"ע לא קנסינן כ"ל דמעוגר מוכח דלא עדיף משוגג דבמזיד דאפ"ל סמוכה לאקור אם נתבבס אח"כ דאם לא נודע לאיס ביס איסור מותר דהא קי"ל כל האיסורים שבבוטה אם ריבה עליהן בשוגג מותר דלא קנסינן אם כן מבטל דאפ"ד מעשוגג והא דכתב וכ"מ מדברי תוס' ס"ל דנבלה הויס מפרס הא דכתבו תוס' ושאת בוא שוגג כו' הוא מו' אחר והיינו אפילו לא"ד בטיל במזיד כיון דסבור אחותר לבטל הוי בשוגג ואין מקום לדברי הט"ז כלל ודו"ק: (שם בהגה"ה) **ודקא** שנתערב יבש ביבש או אפילו לא בלא. והא דסתם הש"ע ולא מחלק בין בכ"ש (שאר אסורים דבכ"ח וודאי אחי' לא אין טעם לאסרו למכור לישראל הא לא מהני מעשיו הרעים: (יב) נבלה. כ' הש"ך לכאורה קשיא מה ענין זה לחנ"נ דאפי' למ"ד דלא אמרי' חנ"נ בשאר איסורי מ"מ חתיכה שבלעה איסור ונתוסף עליה היתר אח"כ החתיכה עצמה נשארה

חדושי רע"ק

לפי שירצה לקנות הרי הוא כמו שנעשה בשבילו בחודש ואמנו לכולם תשו' הריב"ש סי' תצ"ה ונשמע מזה דאף מי שנתבטל עבורו לא ידע מזה ודלא כש"ו (סק"י): (ש"ך סק"ו) **ואולי** גם הרב חדר בו. לענ"ד לית בזה סברא דבודאי כן הוא דהרב חדר בו דהא לעיל (סי' ע"ג ס"ו) נמצא כבר בעוף וכו' וכתב עלה בהג"ה ולכן אם הכבד שלם ודבוק בעוף נעשה העוף ח"נ ובעיא ס' משאר דברים נגד העוף והא נמצא ודאי משמע

באר

מלאכה בזה אף על גב שידע שהיום שבת מקרי שוגג ס"ג דכולהיה וכן איתא מפורש בתוספות בכתובות דף כ"ג ד"ה סבר וכו': (יא) למברו. כתב הש"ך וגרסא דדוקא כשישראל לוקח ביוקר מעובד כוכבים הוא לאסור דאל"ה אין טעם לאסרו למכור לישראל הא לא מהני מעשיו הרעים: (יב) נבלה. כ' הש"ך לכאורה קשיא מה ענין זה לחנ"נ דאפי' למ"ד דלא אמרי' חנ"נ בשאר איסורי מ"מ חתיכה שבלעה איסור ונתוסף עליה היתר אח"כ החתיכה עצמה נשארה

ביאור הגר"א

[יא] ואפשרים לסברו כו'. כמו דס"ד שם יסברו לשחיטה ואף לספקנא שם משום דבלא"ה היה יכול ליהנות ממנו וערש"י שם ה"ה דיין כו' משא"כ כאן וכמ"ש בסמ"ש דשביעית יסברו לאוכ"לדין ודוחין כו': (יא) ודוקא כו'. כמש"ל בסי' צ"ב שמכאן מוכח דביבש ביבש לא אסרינן חנ"נ וכן לח בלח בשאר איסורים וכמ"ש בס"ה רש"ז (ע"ג ג') שני טעמים כו': [יב] וי"א דאפילו כו'. למד מס"ש בס"ה דתרומות ולא הספיק להגביה

גופיה

חדושי הגר"א

לבטלו אבל אם לא ידע ממנו אני ליה דהכי הוא כשנגע ובמקום האסור לו אסור גם כן לבני ביתו כן

ביאור

באיסור' כמ"ש כל הפוסקים ר"ם ק"י שהאיסור שבה אינו נפלא לגמרי אלא הרב אחי לאשמעינן דחתיכה שבלעה איסור ונתוסף אח"כ היתר אחי' התוספת אסור כי ליכא כל מה דכתבתי אבל אם לא ידע ממנו דאפ"ד בכה"ח בלח בלח הכל מותר אבל בחתיכה שבלעה איסור אפילו ריבה עליו ס' נגד כל התערובת אלא אם כן נתנו לו אחר שנתבטל אבל אם לא ידע ממנו אני ליה דהכי הוא כשנגע ובמקום האסור לו אסור גם כן לבני ביתו כן

יד אפרים

מעשה"כ כאן ולכן צריך הישראל לבטלו שבשר שהלב ולהדיחו ואז אף אם אין ס' בחתלתו שרי אך יזהר שיהיה ס' עם מה שמוסיף אח"כ דאף דאין דרך לבתוח ר"ל עם אלב ע"מ דרך לבתוח ר"ל עם אלב ע"מ דרך לבתוח ר"ל עם אלב ע"מ

ביאור הגר"א

מי' ואמרו בירושלמי שם רש"א ירושתה מקדשתה והבן אמרי הרמתה מקדשתה והן רבנן ל"ם אלא בתרומה דדריך הרמה וה"ה לתרומה וכמ"ש בזבחים ק"ד א' ותאיבה נמצאת מריבה מי' ורש"י שם ד"ה מרבה וכמ"ש הרא"ש בס' נ"ח . אבל באמת לא דמי לשם ותרי אמרו במויד אמר ור"א אלא בשנודע תרש"י. בנמין נ"ד ב' ד"ה יפלו מי' ר"ש בשלא נודע : (יג) איסור של דבריהם כו' . דלא אמרו בס"ק ר"ה (ל' ב') עצים שנשרו כו' אלא כנשרו לתוך עצים וכנ"ל סתרים מסיפ ומרבה כו' ואף שאמרו ברש"ל דבכורות תרומות חל"ל דבה כו' לא אמרו אלא בתרומות חל"ל דקילא ובשלה ברוב משא"כ בשור איסורין דרבנן בסש"ל מי' צ"ח (נסק"ק י') תתוס' דשמים ל' ז' ד"ה ליטחינתו כו' : (ליקוט) איסור כו' . עני' שכ"ב ומותר לבשלה כו' ר"ל דחלת חל"ל שאני שהקילו בה בכמה דברים שם אבל הרמב"ן כתב (כס"ג דשמים בתלתות ומחידושין על יכמות ק"ל) דגם שם דיעבד דוקא ח"ש בס"ג דשמים (פ"ו מ' כתמין) כיצד מפרישין חלה כו' ואף בחל"ל כס"ש דה"ה רש"ם ומם איתא דרי ראוי אף לכהן מכמ בבישל בחוב מי' חוי ליכה כו' ומם איתא אפילו לגדול שלא מבל ראוי ע"י ביכול כמש"ש אלא דאין ביכול אלא אם נתערבה כבר ובה"כ אבר שם רבה מבטל כו' . ר"ג בס"ג דשמים (כתלים מכבוכות ליפת עם) ותוס' שם ד"ה הלכך כו' חי' (מתמה ד"ה) משום דדבר מתוש כו' (ליקוט) איסור כו' אבל כו' . כס"ש בירושלמי רס"ב דכלאים ותביאו הר"ש שם כיצד ימעש מו יוסיף על מאה כו' תבן כו' (ודאי לא נרע מן שאר דרבנן) ואמר שם אי לערב אפילו כ"ש אסור אלמא לערב אפילו בדרבנן אסור אע"פ שאין מתבטין לגדול ופסי' רש"ל פ"ח ה"ו (ע"כ) : [יד] ור"א דאין כו' . דס"ש שם אבל בדרבנן מבטלין היינו בסמקנא

באר היטב

נע"ש : (יג) נהגו . כתב הס"ז הטעם דאין לנו לתוס' ממת מוסקף אחר מעשה כגלה דאמחוקי איסורא לא מחזקינן אמנם אם יהוא לאמורה שמוסף אלא אחין יהוא אימתי בזה ודאי יש לחקור אחר זה אימתי מחוסף אלא אחין בע"ך אפי' לע"ד דלא בלא ל"ב וכן אחיה שבלעה איסור לל"ש בכולהו לא הכנו לחקור דלא מחזקינן איסורא אף ס"ם סרב לאלק בין נודע התערובת אז לא ואפי' בחל"ש יש מילוק זה מולק מין אחין כש"ך שהרי ל"ד חל"ש ח"ש מיקף כגלא היה ס' נתן מעם ומה לי אם נודע אז לא נודע מומן מ"ב גבי מחב כף מולכם בקדרה אל בשר ב' פעמים ולא נודע בחיים דלריך ב"ש ס' מעמם דבפעם הא' מעמם כל הכף נבלה וכן כמה אחר לאיסור ע"ם : (יד) מרבה . הקשה הש"ך דבאה"ס כתב דמחבר דמותר הטמן אבבר בטמן אחר

גליון מהרש"א

אף אם בטלו בשביל חולה משמשות הס"ו פס"י ס"ד : (ס"ו ס"ק י"ח) אבל נלע"ד כו' מה שכתבתי בסמוך סל"ה וסק"ם : (ס"ע סעיף ו') אין מערבין אותו בידים . עי' מי' שכ"ג ש"ך ס"ק ל' בחלת חיץ לארץ ועי' מי' ק"ב סוף סעיף י"ד ואף אם מותם לדבר שמערבין בו עם סוף מי' זה ועי' נלעין ס"ם צ"ם תי' סימן ל"ם סק"י בש"ך : (ש"ך ס"ק ס"ו) דאחזוקי איסורא לא מחזקינן . עי' מי' ס"א ס"ק י"א : איסור

מפרסין) אבל אם נפל מעצמו ואין בסיכר כדי לבטלו מוסיף כ"כ כמוך בשם הרשב"א אלא שכתב איסור כדי לבטלו אם יש לתוס' בשמתירין ומתבתי על כל"ש שכתבתי הטעם עלין דבמקוקק טעם עלין דבמקוקק טעם בדברי הרשב"א שנוגע הרשב"א אלא לאוסיף על איסור שעיקרו מדש"ם רק כמש"ל דאמילו לבטלה

חידושי רע"ק

בלא נודע מקדם דתבבר דבוק בו ואמ"ח אסור הבל ואמ' דבוק אסרי' בו מב"ש דאם נתבשל ולא היה ס' בתחלה דאמרינן דין דחיכה עצמו נ"ג ובאמת ראיתי בח"ח (כלל ס"ח דין ח') אחר שהביא דברי הגאו"ת דאם' דעתדב תחילה ובלא נודע עליו היתר דשרי ובתב עלה ח"ל ובא"כ לבח אסרי' בשאר דבוק כמו שתבאר לעל נבי כבר וכו' מיהו י"ל דבאיסור הרבוק אינו מצטרף עכ"ל ולא זביתי לתבין דהא בדבוק המשם דמסחר לבטל מקדם אם דבוק היה מעם א' בתיץ ואי"ש מב"ש בתחרב תחילה בלח ולא היה ס' דבוראי הבלע בנגם לתבו תחילה קודם שנתערב ח' יאיר עיני ל"ק(סעיף ו') אבל אם נפל מעצמו.הא"ר כתב דוקא נפל מעצמו אבל הפיל בשונג

מכ"ל

חידושי רע"ק

אסור

(ליקוט) איסור כו' אבל כו' . מש"ש בבכורות כ"ו א' הלכך נדה מבכורות ליפת עם) ותוס' שם ד"ה הלכך כו' חי' (מתמה ד"ה) משום דדבר מתוש כו' (ליקוט) איסור כו' אבל כו' . כס"ש בירושלמי רס"ב דכלאים ותביאו הר"ש שם כיצד ימעש מו יוסיף על מאה כו' תבן כו' (ודאי לא נרע מן שאר דרבנן) ואמר שם אי לערב אפילו כ"ש אסור אלמא לערב אפילו בדרבנן אסור אע"פ שאין מתבטין לגדול ופסי' רש"ל פ"ח ה"ו (ע"כ) : [יד] ור"א דאין כו' . דס"ש שם אבל בדרבנן מבטלין היינו בסמקנא

פתחי תשובה

מקרי מוגג ס"ם וכמ"ש נדחה דמי מבוטל בין שעקר סי' ס"ם מבלם לדמות אם מבטם ס"ם דבוטה מל אם אחים בבטם עפ"ש מבם דמחי מגם ס"ם ומיין עוד בבי"ש שם מבולם מל סל"ו כמ . [ומיין מג"ל פי' ס"ם מקל"ג ומיין בחבונת ח"ם פי' ס"ם מ"ם כמ ומבמות דבריו מבמבים שם סל"ו כמ ס"ם] : (ן) אבל אם נודע . ומיין עוד בש"ך בבלתיין לבמוד דמם כתו"ם בבמב בין נודע מו לא מגם בין מוגג לבמוד . ומיין עוד בש"ך בבלתיין לבמוד דמם כתו"ם בבמב דלמילו מיכח דלמחיבן מל"ג בין נודע מו לא דלעמ ומבלה דגם מגם נודע מבדבר וכן מיקר : (בס"ע סעיף ו) איסור כו' ולכך לא בבר דין ב' כמ"ם מ"ם בבמ"ם בבמ"ם בבמ